

فلسفہ و اجتماعیات

مجموعہ سی

مدیری

محمد زروت

قیاطاش لیسہ سی فلسفہ و اجتماعیات
و تجارت مکتبی اقتصاد معلمی

مؤسسی

آلہ سری

استقلال لیسہ سی مدیری
و ادبیات معلمی

بر صلیبہ

- تربیتی قسم: فلسفہ نہ در؟ ..... اورغزبانہ سعد الدینہ
تہیجیت حقندہ ..... ہلمی ضیا
اجتماعیاتہ کورہ (بیلکی نظریہ سی) ..... ہانمی منج
بدیعیاتک موضوعی و اصولی ..... ضیاء الدین فخری
دیوان ادبیاتی: کلہ لوروزنزل ..... آلہ سری
اجتماعیات درسری: مقدمہ ..... محمد زروت
ہندسہ نہ در؟ (« نھ دینقتون » دن) ..... م. الہامی
اتحار ..... دورقہیم
پوتلاج ..... ہلمی ضیا
تطبیقی قسم: فلسفہ و اجتماعیات پروغرامی حقندہ تکلیف ..... محمد زروت
فلسفہ و اجتماعیات پروغرامری ..... ہانمی منج
تحلیل و تنقید قسمی: فاوست ترجمہ سی حقندہ ..... ا. سی

مجموعہ لڑدہ منتشر مہم یازیلر

ادارہ خانہ: استانبول - جنبری طاسہ - استقبول لیسہ سی داغلیندہ دائرہ مخصوصہ
استانبول - مطبعہ ابوالضیا

رہجیت مقننہ

ہوندن اولکی برمقالہده کورمشدک کہ اجتماعی ہیجان ، عضوی ہیجاندن کرک محتواسی ، کرک صورتی اعتباریله آریلقدهدر . برجهتدن توجه ابتدکی ذہنی ، اخلاقی ویدی غایہلرک زنکینلکنندن دولایی عضوی ہیجاندن نسبتسز درجہده کنیش برمحتوایه ونوعلره صاحب اولدیغی کبی ، دیگرجهتدن اجتماعی تضیقک تأثیریله بالذات صورتی ومقانیزماسنده اساسلی برتغیره اوغرامشدر . بوتغیر بالخاصه اوچ نقطه اوزرنده وقوعه کمشدر : ۱) افاده ، ۲) نہی ، ۳) تہیجیت .

بزبومقالہده - منحصرآ - تہیجیتی مطالعه ایدهجکز . تہیجیت ، اولاً مرضی برہیجاندر . ثانیاً ، اجتماعی تضیقک بر اثری در . برنجی نقطه اوزرنده ، بوتون مرضی روحیات مکتبیلری اتفاق ایتمکدهدر . ایکنجی نقطه برنجیسنک علتیدر . جمعیت و ابتدائی انسانہ دائر یاپیلاجق جدی بر تدقیق بویکی حکم آراسندهکی ارتباطی میدانہ چیقاراجقدر .

شوقادار وارکہ ، روحیانجیلر « فیلوژنیک » اصولی اجتماعیات ایله آنولوژینک الکی معطالرینه استناداً هنوز روحیانہ تطبیق ایتمش دکلردر . بواستنتاجی یاپایلمک ایچون یکانہ یول ، تکونی روحیانہ مرضی روحیاتی برلشدیرمک در [۱] . بزبومقالہده ، مسئلہی کنیش خطوطیلہ تدقیقه قالدیشمیہرق ، یالکنز روحیانہ « مرضی » دن نہی قصد ابتدیکمزی ، [۲] وتہیجیت حقنہدهکی الکی تدقیقلرک سوسیولوژیک ایضاحمزی نہ صورتکہ تأیید ایتمکده اولدیغنی کورہجکز .

ۛۛۛ

ہریکی علم تأسس ایدرکن ، کندیسندن اولکی علملرک موضوع واصوللرندن قیاس طریقہ استفادہ چالیشمشدر . بوقیاس شکلی ، بعضاً تقلیدہ قادر وارارق [۱] تکونی روحیانہ (لہوی برول) و (بالدوین) ک مساعیسی شایان ذکردر . بویکی اصولی یاقلاشدیرمہ چالیشانلر ایچریسندن اک مهملری (بلوندهل) ، (ہالبواش) و (قرہچر) در .

[۲] ہیجان حقنہدهکی مقالہ نک (۹۶) نجی صحیفہسندهکی « ہیجان ، کچیجی بر خستہ لقدر » جملہسی « کچیجی برتغیردر » صورتندہ تصحیح ایدیله جکدر .

شأنیتلرک آرالرنده کی حدودی قالدیرر . اجتماعیات علمنک حیاتیات و روحیات طرفندن بلع ایدیلدیکی برزمان اولدیغی کبی [۱] ، بالذات حیاتیاتی ده فیزیقوشیمی به ارجاع ایتک ایچون صرف ایدیلن غیرتدر حالا دوام ایتمکده در . آنجاق علملر تشریح و بعضی ایتدکجه آرالرنده منازع فیه اولان مسئلهلر بر طرفه بر اقیلمق شرطیه تماماً مستقل موضوع و اصول قازانمغه باشلادیلر .

« مرضی » مسئلهسنک طالعی ده تماماً بویه اولمشدر . ایلک دفعه بو مفهومی حدودی ایچریسنه آلان بیولوژی اولدی . مرضی تعیری صحت حالتک ضدی اولارق قوللانیلدی . صحت مفهومی نافع ، خستهلق مفهومی ده مضر اولان شیرلی افاده ایدیوردی . بناء علیه بوتعبیر تماماً غائی و اضافی برقیمته نظراً قبول ایدلمشدی . هر نه قادر بوتعریف مطلوبه موافقسه ده برشأنیت حکمنی ، برقیمت حکمیله ایضاح ایتدیکی ایچون علمک مبداءلریله متناقضدی . ایشته بواندیشه ایلدرکه ، (قلود برنار) مرضی پی ، عضوی افعوله لرک تزلزلی صورتنده تعریف ایتدی . و مختلف افعوله لری آهنگدار بر صورتده ایشله یین عضویته (نورمال) ، آهنگنی غیب ایتش اولان عضویتده (آنورمال) اسمنی ویردی . [۲] بوتعریف ، برشأنیت حکمی اولدیغی کبی ، عینی زمانده بزم نفع و ضرر صورتنده کی احتیاجزده تقابل ایتمکده ایدی . قلود برنار ، بو قدارله قالمیه رق مرضی نك تعریفندن بالذات فیزیولوژی علمنی چیقارمق تشبثنده بولوندی . بر چورابی چوزولورکن کورمک صورتیه ، اونک ناصیل اورولدیکنی آ کلامق قابل اولدیغی کبی ؛ عضوی فعالیتک بوزوق شکلندن اونک دوزگون حالته انتقال ایتکده ممکندر . فی الحقیقه بو اصول چوق موفقیتلی اولدی . و بر مدت سوکرا (ریبو) طرفندن روحیاتده تطبیق ایدیلدی . ریبویه کوردهده مرضی دیمک روحی افعوله لرک تزلزلی دیمکدر . بو مؤلف بوتون اثرلرنده نورمال بر حیات روحیه پی میدان چیقارا بیلیمک ایچون ، اونک انحلال ایتش شکلنی تدقیقه چالیشمشدر . [۳]

مرضی مسئلهسیله اک کچ مشغول اولان علم ، اجتماعیات اولدی . بو اونک ،

[۱] بونسخهده محمد ثروت بکک « اجتماعیات علمنک تاریخی » اسمنده کی مقالهسنه مراجعت .

[۲] Claude Bernard: Introduction à l'étude de la medecine

[۳] تئودول ریبونک بو ساحده یازدیغی اثرلرک اک مهملری « اراده خسته لقلری » ،

« حافظه خسته لقلری » ، « شخصیت خسته لقلری » اولوب بونلردن برنجیسی نباهت خانم طرفندن

لسانزه ترجمه ایدلمشدر .

اساساً تشكليه كجيكمش اولماسندن ايلرى كليوردى . او دوست قونت ، اثرنده بوندن بحث اتمه مشدى . (ليلينهلد) ، اجتماعياته مرضى يى عضوى مرضياتدن قياس طريقيه چيقارمغه چاليشدى . فقط بوتشبت تماماً اونك تقليدينه منجر اولدى جمعيتى برعضويته بکزه تدکدن صوگرا ، تولد ووفات مناسبتلىرى ، جمعيتارده كى فکرى واعتقادى انحلالر خصوصنده مخيل برطاقم نتيجه لره واريلاجنى محققدر [۱] .

ديگر جهندن ، برقسم مؤلفرده « اجتماعى مرضيات » تعبيريه جمعيتك سينه سنده دوغارق ، اجتماعى عاملردن دولايى (عائله ، مكتب ، قيشله ، الخ) سرايت وانتشار ايدن عضوى خسته لقرى قصد اتمكده ايديلر [۲] . فقط بوتقديرده بوتون سارى وتسمى خسته لقرى بو صنفه ادخال اتمك قابلدركه ، او زمان عضوى مرضياتدن آبرى برنوع تفريقه حاجت قالماز .

اجتماعياته مرضى يى تعريف اتمك ايجون ياييلان اوچونجى تشبث (كه تله) نك دره . احصائياتى معنوى حادثه لره تطبيق ايدن ، وبويوك عددلر قانونيه برطاقم استنتاجلرده بولوندينى ادعاسنده اولان بومتفكر ، (نورمال) و (آنورمال) ي تعريفه چاليشدى . اوكا كوره ، بر جمعيت داخلنده كى هر حادثه كوچوك عددلر ايجنده تدقيق ايديلد كجه دائماً ده كيشمك وتصادفه تابع كى كورونمك استعدادنده در . حالبوكه عددلر بويود كجه ، تبدل وتصادف امكانى ده اونسبتده آزالير . نه قادار يوكسك كميته وارييلرسه ايكي حادثه آراسنده كى متناوب تحول نسبتك ده او قادار يكديكرينه ياقلاشدينى كورولور . كه تله به نظراً (نورمال) ، يوكسك كميترك بزه ويرديكى نتيجه به نظراً « وسطى انسان » در . آنورمال ايسه ، كوچوك عددلرده كى تبدل امكانى نظر اعتباره آلتامق اوزره ، بووسطينك دوننده ويا فوقنده اولان در [۳] .

بوتعريف برجهندن اعتبارى وعندى اولمامسى ، ديگر جهندن صرف نفع وضرره كوره تعين ايديله مهنسى اعتباريه قيمتلى در . فقط اك مهم محذورى مطلق ورياضى اولوشيدر . حالبوكه ، اجتماعى تكاملده معين بردور ايجون ثابت ظن ايتديكمز نسبتلرك ده كيشديكى كورويورز . مثلاً جنائتك هر وقت ار ككلرده قادينلردن داها زياده اولدينى تشبث ايديلكده در . فقط تاريخك معين بردورنده بونك عكسك واقع

[۱] Lilienfeld: Pathologie sociale (p. 58-59, etc)

[۲] بوخصوصده (H. Damaye) لك « پسيقوپاتولوژى سوسيال » ي ايله ، (Héricourt) لك

« جمعيت خسته لقرى » اسمنده كى اثرلى شايان قيددر .

[۳] Quetelet: Physique sociale vol II

اولمسی ده محتملدر . شو حالده برنوع ایچون ثابت اولان وسطی انسانک ، دیگر برنوع ویا دوریه نظرأ وسطینک دؤننده ویا فوقنده بولونماسی قابلدر . اجتماعیات علمنک ترقیسی ، (دورقهیم) ه یکیدن مرضی بی تعریف ایتمک جسارتی ویردی . اوکا کوره نورمال ، معین برنوع داخلنده عمومی اولان حادثه در .

« اک عمومی شکلری عرض ایدن واقعه لره نورمال واقعه لر دیه حکم . » [۱]

شوحالده بالمقابله آنورمال ، معین برنوع داخلنده استثنائی دیمکدر . نورمال ، بوصورتله وسطی تعریفی ده احتوا ایتمکده در . شو قادار وارکه معین برنوع ایچون نورمال اولان ، دیگر برنوع ایچون مرضی اولابیلیر . هر فائده لی نورمال ایسه ده ، هر نورمال فائده لی دکلدر [۲] . نورمال کله سی دورقهیمده ، مبهم وچفت ضعیلیدر : برجهتدن بو کله صحی ؛ آنورمال کله سیله ده « پاتولوژیک » مقابلی اولدینی حالده ؛ دیگرجهتدن نورمال کله سیله وسطی ، عمومی انودج ، آنورمال کله سیله ده « استثنائی » ، وسطینک دونی ویا فوقی آکلاشیلیر . فقط بویکی معنا اصلا معادل دکلدر لر . فوق العاده منکشف برذکا بر جمعیت ایچون استثنائی اولابیلیر . بومعنا ده بلکه آنورمالدر . فقط مرضی دکلدر . حفظ الصحه جیلرک غیرتی ، اعتیاد ایله عمومیهلشن فنا حرکتلری وجودیمزدن ازاله دکلدر ؛ بو حرکتلره ، عمومی اولدقاری ایچون نورمال دیه بیلیری ز ؛ بوندن ماعدا عمومی وفائده لی ده عینی شی دکلدر . معین بر جمعیتده عمومی دنیه بیله جک درجه ده منتشر اولان برسجیه ، عمومی اولقسزین ساده جه موجود اولان برسجیه دن داها آز فائده لی اولابیلیر [۳] . بومجبوریتدن دولایی دورقهیم « فعلاً نورمال » ایله « حکماً نورمال » ی آیرمق اضطرارنده قالمشدر . اوکا کوره فعلاً نورمالک وصفی عمومیت ، حکماً نورمالک وصفی ده « انتفاعیت » در [۴] . فقط بوتفریق ده کوستریسورکه مؤلف عمومیتی ، حقیقی مصداقک یرینه قائم اولان اعتباری برمصداق کبی قوللانمشدر . آنومیک ایش بولومیله تضییقی ایش بولومنک مرضی اولدیغنی ادعا ایدن دورقهیم ، بو واقعه لرک بزم جمعیتلری مزه نظرأ استثنائی اولدیغنی کوسترملی ایدی . حالبوکه او ، بونلری یالکنز « جمعیتک حیاتی ایچون تهلدکلی عدایتدیکی » جهتله مرضی تاقی ایتمکده در .

[۱] E. Durkheim : Les règles de la methode sociologique (P. 74)

[۲] دورقهیم : عینی اثر (ص - ۷۸)

[۳] Roger Lacombe : La sociologie d'E. Durkheim (Art sociologique)

[۴] دورقهیم : عینی اثر (ص - ۷۴)

اتحار كمقدارى نه قادر چوغاليرسه، اوقادار مرضى اولوبور. ونهايت بو حادته نك هيچ دكسه بر نوعى [خودبين اتحارى] معين بر جمعيتته نظراً دكل، هر جمعيت ايچون - على الاطلاق - مرضى عد ايدوروز. بوتون بو ملاحظه لر كوسترييور كه هنوز اجتماعياتده « مرضى » نك واضح بر تعريفى يايلمش دكلدر .
روحياته كلنجه، بر طرفدن اونى - يوقاريدده سويله ديكمز كى - روحى افعوله لرك تزلزلى صورتنده تعريف ايدنه لر بولوندينى كى، ديكر طرفدن عضوى تغيراتك بر تظاهرى، ياخود شائيتنه انطباقسزلق، نهايت اجتماعياتده اولدينى كى بر نوع داخلنده استثنا صورتلرنده تعريف ايدنه لردده واردر .

بزه كوره بوتعريفلردن هپسندده بر حقيقت حصهسى واردر . اونلرى عمومى بر افادده طويل يايلمك ايچون عضويت، جمعيت و روحده مرضى نك موقعلرني يكديكريله مشابته و مغايرتارينه نظراً تعين ايتك لازمدر . اولاً - عضويتده (آنورمال) ايله (پاتولوژيك) ي آيرمق لازمدر . معين بيولوژيك بر نوع داخلنده استثنائى اولان شى (آنورمال) در . مثلاً صاقللى بر قادين، ياخود قويروقلى بر انسان كى .. هرهانكى بر خارجى سائقله افعوله لرى تزلزله اوغرامش بر عضويت (پاتولوژيك) در . بوتعريفه نظراً انتفاعيت، آنجاق « پاتولوژيك » ده آراناييلير .

ثانياً، جمعيتده - اولجه ياپديغمز تنقيدلرك بر نتيجهسى اولارق سويله بيليرزكه - آنورمال، پاتولوژيكى اجتوا ايدمه مكددر . ديكرنده اولدينى كى بورادده (آنورمال)، سوسيو لوژيك بر نوع داخلنده استثنائى اولان واقه در : ملية دورنده وانده نتا، ويا ياميا ملق كى .

بر جمعيتك افعوله لرنده تشوش اولماسى « پاتولوژيك » در : اتحار (كه بويله بر تزلزلك اثرى در)، آنى نفوس تناقصى؛ آنفلاسيون [۱] كى حادته لردده بونك مثاللرينه تصادف ايدوروز . بوكونكى موضوعمك خارجنده اولان، جمعيتده نورمال ويا پاتولوژيك تفريقى تفصيل ايدمه جكز . يالكز شو قادار سويله لم كه : اجتماعى آنورمال انتفاعيت ايله مقيد اولمادىنى حالده، اجتماعى پاتولوژيك مقيددر . بعض آنورمال حادته لرك مضر اولمالي رينه مقابل بعضلى ناعدر : « سورنورمال » كى .
حالبو كه اجتماعى پاتولوژيك، بر انحلال و تزلزل علامتى اولدينى ايچون، دائماً مضردر .

[۱] بوضوك مثالى محمد ثروت بكك اجتماعيات نوظلرندن آلام (قاباطاش ايسه سنده ويريلن تقريرلردن) بومسئله نك موسى اليه طرفندن تدقيتنه انتظار ايدوروز .

ثالثاً - روحده آنورمال ، پاتولوژیک تفریقیدن ماعدا ، برده آریجه « مرضی » (morbid) قبول اتمک مجبوریتندهیز . بو مجبوریتک نهدن ایلری کلدیکی آشاغیدهکی ایضاحادن آ کلاشیه جقدر .

پهر ژانه ، پسیقاسته نیکلری تدقیق ایدرکن کوسترمشدی که ، بونوع خسته لری تمیز ایدن ذهنی وتأثری تشوشلر دکلدر . ذهنی برعملیه ، برخاطره بونلرده اولدینی کبی دوام ایدر . محاکمه ، حافظه ، استدلال ملکه لری انتظامنی محافظه اتمکده در . حتی بونلر مادی شأینتدن اوزاق اولان موضوعلره قارشلی بویوک برانجذاب ؛ و او خصوصده شایان حیرت محاکمه قدرتی کوبستریرلر . آنجاق بونلرک بوتون ضعف لری ، کنیدیلرنده شأینت حسنک فقدانی وانطباقسز اولمالری ، ماضی طرفندن بلع ایدلمش بولونمالری (لووه نفلد) در [۱] . بونلرده اگر برتزلزل وارسه ، او آنجاق محیطه انطباق قدرتنده وقوعه کلن برتزلزل در .

(قره پهلین) ک آرکن بونامه حقنده کی تدقیقارینی اکمال وتصحیح ایدن (بلوبلهر) ، طبابت روحیه نیک بواسکی تعبیری یرینه ، عمومی برعرض اولمق اوزره « شیزوفره نی » کله سنی اقامه ایتدی . بو ، بسیط برکله تبدلی دکلدی . شیزوفره نی صنفته داخل اولان خسته لرده ، ذهنی هیچ برتزلزله تصادف ایدلیور . بونلرده کورولن عته ، ضیاع حساسیت ، ضیاع حافظه علامتترینک هپسی مستعاردر . بو مسئله ایچون ، مادام مینقووسقانک قیدایتدیکی شو مشاهدده شایان ذکر در : سنه لردن بری گوشه سننده باغداش قوروب حرکتسز دوران ، وکندیسنه سوز سویله ندیکی زمان اک اوفاق حرکتده بولونمیان برخسته وارددر . کندلی قانطونندن اولانلری زیارته کلش بردوقمور اوداسنه کیروبده هنوز کندیسنه خطاب اتمه دن ، خسته درحال کوزلرینی آچدی وعائله سنندن خبر صوردی . صوکره تکرار اولجه اولدینی کبی درین بر اویشو قلق ایچریسنه دالدی [۲] . بوراده ذهنی بر بوزوقلغک موجودیتی ادعا ایدیله مر . خسته ده آنجاق « شأینته حیاتی تماس » انقطاعه اوغرامشدر [۳] .

(قره چهر) ، داها ایلری به کیده رک عصبی مزاجله ، اولجه پسیقونه وروز اسمنی ویردی کمز بو صنف روحی خسته لقلر آراسننده صیقی بر رابطه کوردی . کندلی ادعاسنه کوره « نورماله پاتولوژیک آیران دیواری » اورتادن قالدیردی .

بومفرط ادعا ، هيچ دكسه آرتق يكي بر « مرضى » نوعى قارشيسنده بولونديغمزى
 تأييد ايده جك ماهيته ايدى . روحي سريريآت ، على العموم عهله ، هيچ
 برذهنى ضعفى تضمن ايمدن روحي خسته لقلرى بر بردن آيبرمقده ايدى . (بلوندهل) ،
 مرضى تعبيريله يالكز بوايكنجى قسمنى قصد ايتمكده در [۱] .

(ضيا ع كلام) خسته لقلرنده ياپيلان تدقيقلرده بو خصوصده مهم نتيجه لرويردى .
 (ده ژهرين) و (پيهرون) بو خسته لقلرى احلال نظريه سيلاه ايضاح ايده رك روحي
 تزلزلره ربط ايتمك ايسته مه دكلرى حالده ، (پيهرمارى) نك تدقيقاتى بونلرك بر
 « تهيجى قدر تسزلىكى » ، ذهنى تشوش و كلامى تفكره عائد برخسته لق اولديغى نتيجه
 سنه واردى [۲] .

مع مافيه واقعه لرى آيبرمق لازمدر : حاسى - حركى اخذ مقانيزماسى بوزولمادن
 افاده و تفهمك تماماً تشوشه اوغزاديني يرلر واردركه ، بونلر « بونامه » لردر . فقط
 حقيقى ضيا ع كلامده تزلزله اوغزايان شى ، انگليز فيزپولوژيستي (ههد) ك ادعا
 ايتديكى رمزى تفكردر . يعنى « آفازيك » اولان كيمسه عضوى واجتماعى نقطه
 نظردن نورمالدر . آنجاق كنديسنده اجتماعى محيط طرفندن ويريلان لسانى آلتلرى
 قوللانا بيلمك قدرتى ، يعنى شأ نيته انطباق بوقدر [۳] . ايشته ، تخصيماً « مرضى »
 تعبيريله قصد ايتديكمز روحي حادثه لر بوتون بوزمره يه داخل اولانلردر .

ديكر جهتدن ، اك بارز نمونه سنى « پاراليزى ژه نه رال » ده كورديكمز
 برخسته لق صنفنه تصادف ايديورزكه ، بوراده روحي تزلزل اساسدر . محاكه
 قابليتى قالماشدر ؛ ذهنى نقصان واردر . [۴] بونوع تزلزلرك سببى همان ا كثرسته
 عضوى حياتده بولويورز : غديدات داخلينه نك افزاآتى نتيجه سننده حصوله كلن
 داخلى تسمملا ، انتانى و تسمى خسته لقلر (آلقول ، فرنكى وسائره تخريباتى) ،
 تناسلى ضالالتلر ، بينوى نقصانلر الخ . .

اوافق بر قسمى ده ، كنديسنه عضوى تزلزلر تقدم ايمه ديكي حالده وقوعه كلكده در :
 حرب قوموسيونلرى ، انفلاقلر ويا آنى تهلكه لر و صدمه لر نتيجه سننده حصوله كلن
 وروحي تشوش اسمى ويريلان صنفدر . [۵] .

Ch. Alondel: La Conscience morbide (préface) [۱]

H. Pieron :Le Cerveau et la Pensée (P.211-214) [۲]

Dwelchauvers: Les cadres sociaux de la mémoire (P. 95-107) [۳]

E. Dupré: Pathologie de l'Imagination (P. 192-205) [۴]

G. Dumas: Les troubles mentaux et organiques de la guerre [۵]
 (Confusion mentale)

کړک عضوی ترزلک نتیجه سی اولارق حصوله کلن ، کړک دوغرودن دوغرویه وجود بولان بوخسته لقلرده عمومی وصف ، روحی افعوله لړک ترزلی ، وبالخاصه بونامه لرده کورولدیکی کبی ذهنی نقصان وقدرتسزلک در . بوزمریه داخل بولونان خسته لړ غیر قابل تداوی اولدقلری حالده ، برنجی زمهریه داخل اولانر شأئیه ومحیطه انطباقلری نسبتنده قابل تداویدرلر . ایشته ، بو عمومی فرقلردن دولاییدرکه ، بو زمهریه داخل اولان حادثه لره « پاتولوژیک » اسمنی ویریورز . لسانمزده بو فرقی کوستره جک آری برکله بولونمادیغی ایچون ، برنجیسنه یالکز « مرضی » ودیکرینه فرانسزجه اولارق « پاتولوژیک » دیه جکر .

نهایت ، روحیائنده - بو علم ترقی ایتدکجه - مزاج ، سنجیه ، تمایل واحتراسلری تصنیف ایتک ، اولنلری نوعلره آیرمق قابل اولابیله جکدر . بو تقدیرده معین بونوعه نظراً استثنائی اولان ، ومقداری یکی برنوع میدانه کتیره جک قادر شامل اولمایان تمایل ویا مزاج (آنورمال) عد ایدیه جکدر . مثلاً : بعض تناسلی ضلالتلر ، مفراط وحشت ویا حیاسزلق حسلری ، الخ .. [۱] . روحی آنورمالک عاتی عضویتده ویا جمعیتده اولابیلر . (آنومالی) ، بعض جهتلردن مرضی ایله تداخل ایدیه بیلر . فقط بونلر ، بو طرزده بر تقسیمک یاپیلماسنه مانع اولاماز : چونکه روحی فعالیتی برعضو کبی تلقی ایدنجه ، اولنک تشریحی بوزوقلغنه آنورمال ، افعوله کبی تلقی ایدنجه غریزی بوزوقلغنده (پاتولوژیک) دیمک لازم کله جکدر .

مرضی نك تدقیقندن چیقاریلاجق دیکر بر نتیجه ده - اولجه ریبونک یایدینی کبی - بورادن نورماله انتقال ایتدکر . بویله بر تشبثده ایشیمزه یارایاجق آنجاق « پاتولوژیک » اولان واقعهلردر . استثنائی دن عمومی یه انتقال ایتک قابل اولمادیغی کبی ، انطباقسزلقده اصلاً انحلال دیمک دکدر . مرضی دیدیکمز صنفده اساساً روحی ملکه لربوزولماشلردر . شو قادر وارکه یالکز روحیاته مخصوص اولوب دیکر علملرده تصادف ایتهدیکمز بو صنف خسته لقلر ، روحی فعالیتک عینی زمانده هم درونی ، هم خارجی اولماسندن ایلری کلیر . روحی فعالیتک تماماً خارجه توجه ایدره ک درونیلکنی غیب ایتمه سی ، ویا تماماً باطننه حبس اولونارق خارجه ارتباطنی کسمه سی « مرضی » دیدیکمز حالی وجوده کتیریور . شو حالده مرضی ، روحی بر « بوتون » ک یاری قالمش قسمیدر . او ، برنوع داخلنده استئنا اولمادیغی کبی ،

[۱] بو خصوصده (فروید) ک « پسیقانالیزه مدخل » یله ، (آدلر) ک « عصبی

مزاج » اسمنده کی اثرینک [تطبیقی قسمی] نه مراجعت ایدیکر .

تأثيرى ويا ذهنى قوه لر يمزده كى هر هانكى بر نزل زده دكلدر . « بوتون » ك بر پارچه سى اولدينى اچون ديكر پارچه سيله اكالم ايديلديكى زمان تام بر روحى فعاليت دوغاييلير . بناء عليه مرضى ، بزه روحى افعوله لر يمزك ناصيل ايشله ديكنى كوستر مز ؛ فقط روحى تركيب نه صورته وجود بولديغنى آكلاتير . او ، روحك تشككنده بر مرحله اولدينى اچون ده بر جهتن تكونى روحيا تله بر اشير .
 ايشته بوندن دولابى تهيجيتى « دواملى بر انطباق سزلق » صورتنده تعريف ايتمشدك .

كچن مقاله ده كورمشدك كه تهيجيت ، هر هانكى بر عارضه قارشيسنده تهيج اولوق اچون لازمكلى عضوى وروحى شرائطك مجموعيدر . چو چوقده چوق زياده اولان فرط تهيجيت ، اعصابده كى نهى يوللرينك مترقى انكشافيله ، كاهلده ياواش ياواش زائل اولور . آنجاق بونك كاهلده واولغون ياشده ده زائل اولماماسى « مرضى » ديديكمز حالى ميدانه كتيرر [۱] .

(دوپره) يه نظراً تهيجيتك مادى اعراضى : فعل منعكس قدرتنك منتشر شدتى ، حاسى فرط حساسيت ، جانلى حركى عكس العمللر (بالخاصه ميميك و صدا خصوصنده) ، حركى موازنه سزلك ، قاب چارپنتى سى ، تهيجى تترمه ، ديش زانغير داماسى ، ككه له مه ، موقت « ميوقلونى » لر ، تيقلر ؛ افعولوى نهيلر ، دورانى موازنه سزلكلر ، نبضك استقرار سزلى ؛ حرارت غريزیه موازنه سزلكلرى ، عصب منهالرنده اوشومه لر ، غديدات موازنه سزلكلرى ، الخ .. در . ديكر جهتن روحى اعراضده : سرعته متأثر اوله حالى ، عصبيت ، صبر سزلق ، فحرت ، فرط تحركيت ، الجائيت ؛ چكينكلك ، وهم ، شبهه ، تسلط روحى ، فوبى (قورقو خسته لنى) ، بسيط ويا هديانلى فحرت حاللرى ، روحياً جنسى تهيجى آنوماليلر ، الخ .. در . اك وخيم حاللرده فحرتلى مه لاقولى نوبتلرى ، مزمن تسلط فكريلر ، و تداويسى محال اولان « كندىني اتهام » ، « ايوقوندرى » ، « منفيك » هديانلرى اعراضى وجوده كتيرر . بو صورته كوروليور كه تهيجيت كرك صوماتيك ، كرك اعتقادى نقطه نظر دن بوتون بسيقونه وروزلرك مشترك و عمومى وصفيدر [۲] .

[۱] مرضى نك بو صورته تعريفيله چو چوق و مراهق روحياتى مرضى روحياته ياتلاشديرمش اولويوزلر كه ، بو خصوصده فرويد و آدلرك اصوللرى ده - نيجه لر تماماً آيرى اولقله برابر - بو طرزده در .

شوقادار و ارکه، خسته‌انی بر انسانک یالکز کندی حیاتی ظرفنده معروض قالدینی خارجی (عضوی و یا اجتماعی) تأثیر لرك محصولی اولارق کورمیه رك تشریحی و روحی بنیه نك ده حصه سنی آیرمق مسئله نی حل اتمیه جك در . چونکه ، اول امرده بونیه ارثیتک محصولی اولدینی کبی ، دیگر بر طاقم علت لرك دم اثری اولماسی لازم کلیر . مسئله نی بوشکله قویونجه ارثیتی آنجاق بر « علت قریبه » و یا « علت باعثه » اولارق کورمک ، و تکرار حقیقی علتی انسانک کندی حیاتی ظرفنده معروض قالدینی خارجی تأثیر لردم آرامق دوغرو اولور .

ایشته بوملاحظه لرك سوقیله درکه ، (قره چهر) « بنیه » و « نبی » نظریه لرینی برلشدیره رك فیلوژنیک اصوله مرضی شعوری تدقیقه باشلامشدر .
ثانیاً - دوپره ، پاتولوژیک ایله مرضی نی آیرمامقده در . حالبوکه برنجیسی ، عضویتده اولدینی کبی غیر مأمول و عارضی ایکن ، دیکری دائمی و اساسیدر . برعضویت ، خارجی تأثیر و یا اختیارلقله ناصیل بوزولور ایسه روحی افعوله لرده عینی صورتله تزلزله اوغرار . فقط بوهیچ بر زمان دواملی علت لرك محصولی اولان اساسلی بر حال روحی دکدر . ایشته قره چهرک نظر اعتباره آلدینی قسم یالکز بو « مرضی » اسمی ویردیکمز ایکنجی قسمدر . بونک ایچوندرکه بومؤلف ، « دواملی انطباقسزلق » شکلرینی مزاجلر و سجه لره صورتنده تصنیف اتمکه موفق اولمش ؛ و مرضی ایله نورمالک آراسنده کی دیواری قالدیردینی ادعا ایشدر .

(قره به لین) ، پسیقونه ووزلری « آرکن بونامه » ایله « مانیای انحطاطی جنتی » اسمنده ایکی زمربه آیریبوردی [۱] . بالاخره بلویلهر ، بونلردن برنجیسنک ذهنی افعوله لرده کی بر نقصانلق و تزلزل محصولی ولدینی اثبات ایدره ک اونک یرینه « شیزوفره نی » صنفی اقامه ایتدی [۲] . اجتماعی محیطه نظر آخسته نك وضعیت ، بو تصنیفده اساس اتخاذ ایدلمشدی . محیطه فرط مربوطیت و یا محیطدن فرط اجتناب ایکی اساسلی زمربه نی میدانه کتیریبوردی . بلویلهر ، بونلره « شیزوئیدی » و « سیکلوئیدی » اسملرینی ویردی ، اوکا کوره ، شائیتله حیاتی تماس مفهومندن دوغان بو تفریق ، برنقطه نظر دن تفسیر ایدیله جک اولورسه ، (فروید) ک نبی و احتباس حقنده کی فکر یله تالیف ایدیله بیایردی [۳] .

Kraepelin: Psychiatrie 8me, éd, V. II [۱]

[۲] مینقووسکی : شیزوفره نی (ص ۹ - ۷۶)

[۳] فی الحقیقه فرویدک طلبه لرندن اولان (یونگ) ، قره به لینک « آرکن بونامه » لر صنفی جنسی احتباس ایله ایضاحه چالیشارق « انترو وهرسیون » و « اکسترو وهرسیون » زمردلرینه آیرممه سده ؛ بونکله بلویلهر ، قره چهر و بلونده لک ایضاحلری آراسنده چوق بویوک فرق واردر .

نهایت (قره چهر) ، بو ايكي مرضى صنفك ارثيته دوام ايدهرك نه صورته بنيه و « مزاج » حالى آلديغنى تديقه باشلادی : برجهتن مانیای انحطاطی جنتی ، سيقلوئیدی و سيقلوئیمی ؛ ديگر جهتن شيزوفره نی ، شيزوئیدی و شيزوئیمی ده نیلن مترقی سلسله لری وجوده کتیردی [۱] .

سيقلوئیدك ايكي فارقوی عكس العملی نشئه (ایپومانی) و کدردر . او ، چوق قولایلقه ، خارجدن و یا داخلدن دوغان علتلك تأثیریه بر حالدن ديکرینه کچر . بالمقابله شيزوئید مزاجده ، فرط حساسیت و ضیاع حساسیت کي ايكي قطب آراسنده اهتزاز ایدر [۲] .

بوتون بو ایضاحات ، کچن مقاله مزده اجتماعى امر ونهيك تهيجيت اوزرنده کی تأثیرى حقنده سويله دککریمزی تأیید ایتکده در .

کورولیورکه ، مرضى شعور اوزرنده یابیلان یکی تديقات ، جمعیتک دواملی تضییقیه ، اعتقادی حیاتمزه تهيجيت آراسنده کی مناسبتلری تنویر ایتکده در [۳] .

استانبول ارکک لیسه سی فلسفه و اجتماعيات معلمی
صلحی ضیا

[۱] Kretschner: Manuel Théorique de Psychiatrie (p.264-287)

[۲] قره چهر : عینی اثر (ص ۲۸۱ وما بعد) ؛ منیقروسکی : شيزوفره نی (ص ۲۴ ، ۲۵)
[۳] بو خصوصده فریید و طلبه لرینک تعقیب ایتدکری اصول تماماً نقطه نظریمزك ضدی در .
اونلره کوره اعتقادی حیات افعالزه نهی لر وضع ایتک شویله دورسون ، بالعکس جنسی احتیاسلر و « أنا » نك نهیلری اعتقادی و اجتماعى حیاتی دوغورمشدر . مع مافیه مرضی روحیاتی اجتماعيات کوزیله تديقی ایتک تمایلی ده انکشافه باشلامشدر : بو مقاله ده ذکر ایتدیکمز مؤلفلر اونلردن دره قره چهرک اثرندن (روحی جهازلر و فیلولزه نك تکونلری) [ص ۱۱۵ - ۱۵۷] .